

הכנסת

מרכז המחקר והמידע
המחלקה לפיקוח תקציבי

**ניתוח דו"ח מעקב אחר יישום התכנית
לפיתוח כלכלי של מחוז צפון
יולי 2017**

מוגש לוועדת הכלכלה

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 64 08 240 / 1

פקס: 02 - 64 96 103

www.knesset.gov.il/mmm

כ"ז באלול תשע"ז

18 בספטמבר, 2017

כתיבה: נטע משה, כלכלנית

אישור: עמי צדיק, מנהל המחלקה לפיקוח תקציבי

תמצית

מסמך זה בוחן את דו"ח המעקב אחר יישום התכנית לחיזוק הצפון שהועבר לוועדת הכלכלה ויכללו בו שלושה חלקים: 1. בחינת הדיווח שהועבר לוועדה (לא נכללו בו נתונים על משרד התחבורה ופרק חיפה), 2. דיווח אשר התקבל ממשרד התחבורה ישירות אל מרכז המחקר והמידע של הכנסת. 3. הערות מבניות לקבלת דיווחים עתידיים, במהלך שנה ובסוף שנה.

ב-8 בינואר 2017 התקבלה החלטת ממשלה מספר 2262 בנושא "פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה" (להלן: החלטה הממשלה או ההחלטה). בדיון שהתקיים ב-9 במאי 2017 בוועדת הכלכלה דרש יו"ר הוועדה חה"כ איתן כבל ממשרד האוצר להעביר לוועדה דיווח על יישום התכנית כל שלושה חודשים והנחה כי יתקיים דיון נוסף בוועדה בחלוף חצי שנה.¹ דיווח סטאטוס ראשון ליישום תכנית הצפון הועבר לוועדת הכלכלה ב-12 ביולי 2017 ועליו חתומים מנכ"ל משרד האוצר מר שי באב"ד וראש מינהלת המעקב לתכנית הצפון במשרד לפיתוח הנגב והגליל, מר איתן דנגוט. יש לציין כי על פי עמדת האוצר שהובאה במהלך הכנת מסמך זה, דיווח תקציבי על סעיפי התכנית יש לקיים רק בתום שנת כספים ולא במהלכה.²

1. להלן פירוט הממצאים העיקריים מבחינת הדיווח שהתקבל מהמינהלת וממשרד האוצר:

- **פרקים שדווחו על ידי המינהלת -** בדיווח נמסר מידע על פרקים (1) כללי, (2) פיתוח כלכלי, (3) חינוך והשכלה גבוהה, (5) בריאות, רווחה ושירותים ציבוריים, (6) שלטון מקומי. לא נמסר דיווח על פרקים (7) פרויקטים לאומיים במימון קק"ל, (8) צעדים משלימים לעיר חיפה. על פי עמדת משרד האוצר, הדרישה למעקב אינה נוגעת לפרק על חיפה.³
- **תקציבים שדווחו –** סך הצעדים בפרקים הנ"ל שלגביהם נמסר דיווח יישום מסתכמים בכ-4.6 מיליארדי ש"ח (תקציב המקורי). לא נכלל דיווח על כ-330 מיליוני ש"ח במסגרת הפרקים שדווחו, לגבי חלקם נמסר דיווח בשלב מאוחר יותר. לא נמסר דיווח על פרויקטים בפרק קק"ל בהיקף של כ-400 מיליוני ש"ח.
- **מהמשרדים הבאים נמסר דיווח** אודות תכניות שבתחומם: כלכלה (כולל רשות החדשנות והרשות לעסקים קטנים ובינוניים), שוויון חברתי, תיירות, תרבות וספורט, פריפריה נגב גליל, חינוך (כולל ות"ת-מל"ג), בריאות, משפטים, מינהל הדיור הממשלתי (אוצר), פנים. **המשרדים הבאים לא נכללו בדיווח: מדע וטכנולוגיה, רווחה, אנרגיה.** דיווח חלקי או ראשוני נמסר לגבי משרדי המדע והאנרגיה במועד מאוחר יותר.
- **בדיווח המינהלת לא נכללו נתונים על פרק (4) תחבורה,** אשר תקציבו עומד על סך של כ-14 מיליארד ש"ח. מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה ישירות אל משרד התחבורה וקיבל ממנו את העדכון המוצג בהמשך.
- מהנתונים שדווחו עולה כי **קיימת התקדמות באשר ליישום שלבי התכנית,** בכל הקשור לקידום וגיבוש הליכי תכנון, פרסום קולות קוראים, תיקון הוראות מנכ"ל ונהלים, עבודה מקצועית משרדית ובין-משרדית. מרבית הצעדים האלו הם צעדים מקדימים לפני העברת התקציבים והביצוע בפועל. לגבי מרבית הצעדים עליהם נמסר דיווח, **נמסרו תאריכי יעד לסיום שלבים נוכחיים** ומעבר לשלבים הבאים.
- **מהנתונים שנכללו בדיווח לא ניתן בשלב זה להציג תמונת מצב לגבי ניצול התקציב ואנו ממליצים לשוב ולבחון את יישום התכנית בסוף שנת התקציב הנוכחית.**

¹ ועדת הכלכלה, פרוטוקול מס' 494 מיום 9 במאי 2017, [יישום החלטת הממשלה ומשרד האוצר על הקצאת תקציב לפיתוח אזור הצפון בהשתתפות מנכ"ל משרד האוצר מי שי באב"ד](#); ועדת הכלכלה, הודעה לעיתונות, 9 במאי 2017, [מעקב אחר תכנית פיתוח הצפון](#).

² משרד האוצר, אלישבע מזי"א, ראש מטה מנכ"ל משרד האוצר ושירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים, פגישה, 6 בספטמבר 2017; שירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים משרד האוצר, דוא"ל, 6 בספטמבר 2017.

³ שירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים משרד האוצר, דוא"ל, 6 בספטמבר 2017.

2. דיווח משרד התחבורה אל מרכז המחקר והמידע של הכנסת:⁴

מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה באופן ישיר אל משרד התחבורה בבקשה לקבל נתונים על שלבי הביצוע של סעיפים בתחום התחבורה. המשרד העביר דיווח מפורט הסוקר את כלל הפרויקטים שהוצגו בתכנית הצפון, בתקציב כולל של כ-14 מיליארדי ש"ח. נכון לספטמבר 2017, מועד דיווח משרד התחבורה, ניתנו הרשאות להתחייב בהיקף של כ-1.2 מיליארד ש"ח בגין פרויקטים אלו. בהתאם להליכי התכנון המתמשכים בתחום תשתיות תחבורה, הפרויקטים התחבורתיים נמצאים בשלבים משתנים של תכנון מוקדם או תכנון מפורט, חלקם נמצאים בשלב של קידומי זמינות (קד"ז) או פרסום מכרזי עבודות, כתנאי מקדים לביצוע העבודות בפועל.

3. הערות מבניות לקבלת דיווחים עתידיים:

א. **מסירת דיווח בהתאם למספור סעיפי החלטת הממשלה** וציון המספר המלא של סעיף החלטת הממשלה.

ב. **מסירת דיווח על כלל הפרקים שנכללו בתכנית**, גם על אלו שלא נכללו בדיווח הנוכחי תוך הבהרה של חובת הדיווח והגורם המדווח לגבי כלל סעיפי התכנית, לרבות תחומי תחבורה, חיפה וקק"ל.

ג. **רישום תקציבי** – ציון מספר התקנה או התכנית הרלוונטיים בספר התקציב, וזאת לשם אפשרות מעקב ופיקוח עצמאיים של הכנסת או כל גורם ציבורי אחר.

ד. **ניצול תקציבי והעברות תקציביות** – פירוט התקציבים שכבר נוצלו (הועברו במזומן או נחתם הסכם על בסיס הרשאה להתחייב). פירוט התקציבים לביצוע צעדי תכנית הצפון שקיימים נכון למועד הדיווח בתקנה ממנה יצא התקציב. כמו כן, לציין במידה ומתוכננת העברה תקציבית עתידית. על פי עמדת האוצר, דיווח תקציבי על סעיפי התכנית יש לקיים רק בתום שנת כספים ולא במהלכה.⁵

⁴ מענה משרד התחבורה אל מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מעקב אחר יישום התכנית לפיתוח כלכלי של מחוז צפון - תחבורה, דוא"ל, 12 בספטמבר 2017 (פנייה הועברה ב-6 בספטמבר 2017).

⁵ משרד האוצר, אלישבע מזי"א, ראש מטה מנכ"ל משרד האוצר ושירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים, פגישה, 6 בספטמבר 2017; שירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים משרד האוצר, דוא"ל, 6 בספטמבר 2017.

1. רקע

ב-8 בינואר 2017 התקבלה החלטת ממשלה מספר 2262 בנושא "פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה" (להלן: החלטה הממשלה או ההחלטה).⁶ ב-10 בינואר 2017 התכנסה ועדת הכלכלה לדון בתכנית ובה דרש יו"ר הוועדה, ח"כ איתן כבל, ממרכז המחקר והמידע של הכנסת לבחון את התכנית לעומק ולהגיש דו"ח בנושא.⁷ ב-9 במאי 2017 התכנסה בשנית ועדת הכלכלה ודנה בתכנית ובממצאי דוח מרכז המחקר והמידע של הכנסת.⁸ בישיבת זו יו"ר הוועדה דרש ממושרד האוצר להעביר לוועדה דיווח על יישום התכנית כל שלושה חודשים.⁹ דיווח סטאטוס ראשון ליישום תכנית הצפון הועבר לוועדת הכלכלה ב-12 ביולי 2017 ועליו חתומים מנכ"ל משרד האוצר מר שי באב"ד וראש מינהלת המעקב לתכנית הצפון במשרד לפיתוח הנגב והגליל (להלן: המינהלת), מר איתן דנגוט.¹⁰

נציין כי החלטת הממשלה כוללת תכניות, צעדים ופרויקטים בהיקף כולל של כ-19.3 מיליארד ש"ח בתחומים שונים ובשלבי תכנון וביצוע משתנים. דוח הביצוע שהוגש התמקד בפרקים הנוגעים למחוז צפון, ללא צעדים משלימים לחיפה וללא תחבורה, בסך של כ-4.6 מיליארד ש"ח. חלק מהצעדים שנכללו חדשים, חלקם הבטחת כספים לתוכניות שפועלות וחלקם מתן עדיפות או קידום פרויקטים ותוכניות במחוז צפון על פני פרויקטים ביתר חלק הארץ. להרחבה על סעיפי התכנית וכן על המלצות מרכז המחקר והמידע של הכנסת למעקב אחר התכנית וקיום מנגנון דיווח ראו מסמך מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "תיאור וניתוח מרכיב התוספתיות בתקציב התכנית לפיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה", מאי 2017.¹¹

2. בחינת דיווח סטאטוס של משרד האוצר ומינהלת המעקב, יולי 2017

מרכז המחקר והמידע של הכנסת סקר את הדיווח שהתקבל ממשרד האוצר וממינהלת המעקב וערך התאמה בין הדיווח לבין סעיפי החלטת הממשלה ורישומם התקציבי. בכל אחד מסעיפי החלטת הממשלה נבחנו שלב היישום על פי הדיווח, צפי למועד היישום העתידי במידה ואזכר, הקצאת תקציבים בפועל במידה ודווחה, פירוט שלבים ותהליכים אחרים הכרוכים באותו סעיף. להלן סיכום ממצאי הבחינה. פירוט מלא של ניתוח סעיפי התכנית מופיע בלוח 1 בהמשך.

- **פרקים שדווחו על ידי המינהלת -** בדיווח נמסר מידע על פרקים (1) כללי, (2) פיתוח כלכלי, (3) חינוך והשכלה גבוהה, (5) בריאות, רווחה ושירותים ציבוריים, (6) שלטון מקומי. לא נמסר דיווח על פרקים (7) פרויקטים לאומיים במימון קק"ל, (8) צעדים משלימים לעיר חיפה. על פי עמדת משרד האוצר, הדרישה למעקב אינה נוגעת לפרק על חיפה.¹²
- **תקציבים שדווחו –** סך הצעדים בפרקים הנ"ל שלגביהם נמסר דיווח יישום מסתכמים בכ-4.6 מיליארדי ש"ח (מהתקציב המקורי). לא נכלל דיווח על כ-330 מיליוני ש"ח במסגרת הפרקים שדווחו, לגבי חלקם נמסר דיווח בשלב מאוחר יותר. לא נמסר דיווח על פרויקטים בפרק קק"ל בהיקף של כ-400 מיליוני ש"ח.

⁶ החלטת ממשלה מספר 2262, פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה, 8 בינואר 2017

⁷ נטע משה, תיאור וניתוח מרכיב התוספתיות בתקציב התכנית לפיתוח כלכלי של מחוז צפון וצעדים משלימים לעיר חיפה, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 8 במאי 2017.

⁸ ועדת הכלכלה, הודעה לתקשורת, "יו"ר ועדת הכלכלה ח"כ כבל על התכנית לסיוע לצפון: נבדוק סעיף אחר סעיף בתכנית לוודא שלא מדובר במסך עשן – ונזמן את שרי האוצר, הפריפריה והבריאות לוועדה", 10 בינואר 2017.

⁹ ועדת הכלכלה, פרוטוקול מס' 494 מיום 9 במאי 2017, יישום החלטת הממשלה ומשרד האוצר על הקצאת תקציב לפיתוח אזור הצפון בהשתתפות מנכ"ל משרד האוצר מי שי באב"ד; ועדת הכלכלה, הודעה לעיתונות, 9 במאי 2017, מעקב אחר תכנית פיתוח הצפון.

¹⁰ משרד האוצר ומינהלת המעקב לתכנית הצפון במשרד לפיתוח הפריפריה והגליל, דו"ח מעקב אחר יישום התכנית לחיזוק מחוז הצפון, 12 ביולי 2017.

¹¹ נטע משה, תיאור וניתוח מרכיב התוספתיות בתקציב התכנית לפיתוח כלכלי של מחוז צפון וצעדים משלימים לעיר חיפה, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 8 במאי 2017.

¹² שירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים משרד האוצר, דוא"ל, 6 בספטמבר 2017.

- בדיווח המינהלת לא נכללו נתונים על פרק (4) תחבורה, אשר תקציבו עומד על סך של כ-14 מיליארד ש"ח. מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה ישירות אל משרד התחבורה וקיבל ממנו את העדכון המוצג בהמשך.
- **מהמשרדים הבאים נמסר דיווח** אודות תכניות שבתחומי אחריותם: כלכלה (כולל רשות החדשנות והרשות לעסקים קטנים ובינוניים), שוויון חברתי, תיירות, תרבות וספורט, פריפריה נגב גליל, חינוך (כולל ות"ת-מל"ג), בריאות, משפטים, מינהל הדיור הממשלתי (אוצר), פנים. **המשרדים הבאים לא נכללו בדיווח: מדע וטכנולוגיה, רווחה, אנרגיה.** ממשד האוצר נמסר כי לגבי משרדי האנרגיה והמדע והטכנולוגיה קיים סטאטוס ביצוע חלקי שלא נכלל בדיווח, מכיוון שהתקדמות לא הייתה משמעותית בעת כתיבת דיווח הסטאטוס.¹³ עדכון הסטאטוס מובא בלוח 1 להלן באופן נפרד מסטאטוס הדיווח שהוגש לוועדה.
- מהנתונים שדווחו עולה כי **קיימת התקדמות באשר ליישום שלבי התכנית**, בכל הקשור לקידום וגיבוש הליכי תכנון, פרסום קולות קוראים, תיקון הוראות מנכ"ל ונהלים, עבודה מקצועית משרדית ובין-משרדית. מרבית הצעדים האלו הם צעדים מקדימים לפני העברת התקציבים והביצוע בפועל. לגבי מרבית הצעדים עליהם נמסר דיווח, נמסרו תאריכי יעד לסיום שלבי נוכחי ומעבר לשלבים הבאים.
- **מהנתונים שנכללו בדיווח לא ניתן בשלב זה להציג תמונת מצב לגבי ניצול התקציב ואנו ממליצים לשוב ולבחון את יישום התכנית בסוף שנת התקציב הנוכחית**, וכן בהתאם להמלצותינו לדיווח תקציבי עתידי אשר מפורטות בסעיף 4 בהמשך.

בלוח 1 להלן פירוט דיווח הסטאטוס שהועבר לוועדה, והצגתו בהתאם לסעיפי החלטת הממשלה. לגבי סעיפים שלא נמסר כלל דיווח אודותיהם יצוין "לא נמסר דיווח". במהלך העבודה על מסמך זה התקבל ממשרד האוצר מידע נוסף באשר לסטאטוס של חלק מן הצעדים שלא נכלל בדיווח המקורי, ומידע זה מוגדר כ"לא נכלל בדיווח", ובהערת שוליים מובא העדכון לגבי סעיפים כפי שהועבר ממשרד האוצר ביום 6 בספטמבר 2017.¹⁴ התקציב שמצוין הוא התקציב המקורי שנכלל בהחלטת הממשלה, אלא אם התקבל עדכון אחר בדיווח הסטאטוס. נדגיש כי תקציב זה אינו מתייחס לתקציב הביצוע או להקצאת שהועברו בפועל. שורות אשר מסומנת באדום מציינות סעיפים או פרקים עליהם לא נמסר דיווח כלל. ושורות המסומנות בצהוב מציינות סעיפים שלא נכללו בדיווח המקורי אך בגינם התקבל מידע בשלב מאוחר יותר ממשרד האוצר.

לוח 1 – פירוט דיווח הסטאטוס שנמסר בהתאם לסעיפים החלטה הממשלה (במיליוני ש"ח)¹⁵

סעיף	פרויקט	משרד אחראי	תקציב כולל	תקנה/תכנית בספר התקציב	שלב	צפי לסיום שלב נוכחי
1	הקמת המינהלת		4		נחתם חוזה פעילות, נערכים דיונים על אופייה	
2	פיתוח כלכלי					
א.2 (1)	עידוד מעבר חברות, בדגש על התעשייה עתירת הידע, למחוז הצפון	כלכלה	90	38400115	תוקנה החלטת ממשלה. גיבוש תיקונים למסלול תעסוקה	רבעון שלישי של 2017
א.2 (2)	יצירת מקומות תעסוקה נוספים במחוז הצפון	כלכלה	60	38400114	שלבים סופיים לגיבוש תיקונים במסלול תעסוקה	רבעון שלישי של 2017

¹³ משרד האוצר, אלישבע מזי"א, ראש מטה מנכ"ל משרד האוצר ושירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים, פגישה, 6 בספטמבר 2017.

¹⁴ משרד האוצר, אלישבע מזי"א, ראש מטה מנכ"ל משרד האוצר ושירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים, פגישה, 6 בספטמבר 2017; שירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים משרד האוצר, דוא"ל, 6 בספטמבר 2017.

¹⁵ מקור למידע ולנתונים: משרד האוצר ומינהלת המעקב לתכנית הצפון במשרד לפיתוח הפריפריה והגליל, דו"ח מעקב אחר יישום התכנית לחיזוק מחוז הצפון, 12 ביולי 2017. הצגה בפורמט נוכחי והתאמה למבנה החלטת הממשלה: מרכז המחקר והמידע של הכנסת.

סעיף	פרויקט	משרד אחראי	תקציב כולל	תקנה/תכנית בספר התקציב	שלב	צפי לסיום שלב נוכחי
2 א. (3)	תיקון חוק עידוד השקעות הון	כלכלה	-	-	תוקן. הליך הושלם	
2 ב. (1)	תכנית להעלאת הפריזון בתעשייה המסורתית במחוז הצפון	כלכלה	60	38400117	ההוראות נמצאות בהליכי אישור	רבעון שלישי של 2017
2 ב. (2)	תכנית להעלאת הפריזון בעסקים קטנים ובינוניים - מסחר ושירותים	כלכלה	30	38400492	התכנית בתהליכי גיבוש	רבעון רביעי של 2017
2 ג. (1)	קידום הטמעה של ייצור מתקדם בתעשייה בישראל	כלכלה	20	אין עדיין תקנה	גיבוש תורת ההפעלה בטרם דיונים ואישור ועדת ההיגוי	סוף 2017
2 ג. (2)	בחינת כלים מתאימים לקידום חברות בעלות ייצור מתקדם	רשות החדשנות	40	38300232	בביצוע - 15 חברות קיבלו סיוע תקציבי עד כה בהיקף של כ-10 מלש"ח	
2 ג. (3)	כלי סיוע לעידוד השיווק לחו"ל לחברות ממחוז צפון	כלכלה	28	38400410	הוראות מנכל: אחת פורסמה, אחת תוקנה ואחת צפויה לעבור תיקון	רבעון שלישי של 2017
2 ג. (4)	קהילות ידע מקצועיות בתחום מדעי החיים והמזון	כלכלה ורשות החדשנות	5	אין עדיין תקנה	**לא נכלל בדיווח ¹⁶	
2 ה. (1)	פעילות הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים	כלכלה	44	38400490	**לא נכלל בדיווח ¹⁷	
2 ה. (2)	הרחבת תכנית הטמעת כלים למסחר מקוון בעסקים קטנים ובינוניים	שוויון חברתי	8	38400490	התכנית פועלת	
2 ו. (1)	פיתוח ושדרוג אזורי תעשייה קיימים	כלכלה	138	761001	פיתוח אז"ת בהתאם לתכנית העבודה במינהל	
2 ח. (1)	חממה ביו טכנולוגית	רשות החדשנות	27	38300201	גיבוש תנאי ההליך התחרותי	פרסום ברבעון שלישי של 2017
2 ח. (2)	מבחן התמיכה במרכזי מדע וטכנולוגיה "מגה מו"פ אזורי"	מדע	53	19400102	**לא נכלל בדיווח ¹⁸	
2 ח. (3)	מרכזי מחקר ופיתוח אזוריים	מדע	14	19400103	**לא נכלל בדיווח ¹⁹	
2 ח. (4)	צעדים לפיתוח תעשייה מתקדמת בתחום המזון והתזונה	כלכלה ורשות החדשנות	15	אין עדיין תקנה	**לא נכלל בדיווח ²⁰	
2 ח. (5)	מחקר בתחום הדייג בכנרת	מדע	1	19400201	**לא נכלל בדיווח ²¹	
2 ט. (1)	תשתית תיירות ציבורית	תיירות	50	780104	פורסם נוהל והתקבלו בקשות בהיקף 1.5 מיליארד ש"ח על ידי כ-40 רשויות. הבקשות נבחנות ומנוקדות	סיום הליך הבחירה בנובמבר 2017

¹⁶ ממשרד האוצר נמסר כי ביום ה-31.7.2017 עדכן משרד הכלכלה שהוא עדיין מטפל בנושא. צפי להפעלה עד סוף שנת 2017.

¹⁷ ממשרד האוצר נמסר כי התכנית נמצאת בגיבוש וכוללת הפעלה של מגוון כלי הסיוע של המעוף וכן תכנית קידום רכש מעסקים קטנים בצפון המופעל ע"י רכז שטח ייעודי שהחל לפתח את התכנית בנושא.

¹⁸ ממשרד האוצר נמסר כי גובשה תכנית אסטרטגית והיא נשלחה למשרד המדע, כעת התכנית נבחנת, ובסיום הבחינה תתקיים ישיבה משותפת של משרד המדע והאוצר, לאישורה. לעת עתה חויבו 16 מלש"ח.

¹⁹ ממשרד האוצר נמסר כי נבחנת עמידתם של מרכזי המו"פ במבחני התמיכה.

²⁰ ממשרד האוצר נמסר כי ביום ה-31.7.2017 עדכן משרד הכלכלה כי לא צפויים לבצע את הפרסומים הרלוונטיים עד תום 2017.

²¹ ממשרד האוצר נמסר כי קול קורא פורסם וההצעות הועברו לשיפוט.

סעיף	פרויקט	משרד אחראי	תקציב כולל	תקנה/תכנית בספר התקציב	שלב	צפי לסיום שלב נוכחי
2.ט (2)	פרויקטים מתחום המלונאות	תיירות	60	78020101	דיונים לקראת פרסום נהלי הסיוע.	פרסום נוהל - יולי 2017, קבלת הצעות - אוגוסט 2017
2.ט (4)	עידוד אירועי תרבות וספורט תיירותיים	התרבות והספורט	8	אין עדיין תקנה	** לא נכלל בדיווח ²²	
2.י (1)	תמיכה בחיבור צרכני גז מרוחקים	אנרגיה	35	34300321	** לא נכלל בדיווח ²³	
2.י (2)	מענקים להקמת תחנות תדלוק בגז טבעי דחוס (CNG)	אנרגיה	11	34300319	** לא נכלל בדיווח ²⁴	
2.י (3)	שדרוג רשת החלוקה של גז טבעי	אנרגיה	30	34300320	** לא נכלל בדיווח ²⁵	
2.יא (2)	קרן הניקיון, תקצוב אשכולות במחוז צפון	קרן הניקיון	100	לא ידוע	הוקצו 79 מלש"ח ביום 23.4.2017	
2.יא (3)	הקמת מתקן לטיפול בזבל עופות ופסולת צמחית	חקלאות	15	33060203	לא נמסר דיווח	
3	חינוך והשכלה גבוהה					
3 א (1)	הגדלת מספר סטודנטים במקצועות נדרשים	ותת-מלג	-	-	לצורך הבינוי מנסים לאתר מקור חיצוני למימון נוסף	
3 א (2) + (3) + (4)	הגדלת מכסות סטודנטים במכללות ות"ת, כ-560	ותת-מלג	17.6	21110101	אומדן תקציבי ראשוני לפריסת גידול של 557 מכסות. בימים אלו מתקבלים נתונים אחרונים מהלמ"ס להשלמת האומדן	
3 ב	מכללות חינוך - לקראת העברתן לאחריות ות"ת	פריפריה, נגב, גליל	18	טרם נקבע	נחתם הסכם בינוי ופיתוח ב-20.6.17 קיים אישור ות"ת ומשרד החינוך	
3 ד (1)	תכנית לצמצום הפער הדיגיטלי בחברה הישראלית	מדע	24	19400118	** לא נכלל בדיווח ²⁶	
3 ד (2)	המשך פעילותה של תכנית "מדעניות העתיד"	מדע	2	19400201	** לא נכלל בדיווח ²⁷	
3 ד (3)	הפעלת תכנית חדשה לחונכות לימודית בתחום המדעים לתלמידי כיתות ט' בפריפריה	מדע	12	19400101	** לא נכלל בדיווח ²⁸	
3 ד (5)	תכנית למצוינות מדעית חינוכית לתלמידים	חינוך	12	20460709	פורסם קול קורא ב-7.7.2017	
3 ה (1)	התקצוב הדיפרנציאלי עבור תוספת שעות הוראה (יסודי וחיטובות ביניים)	חינוך	213	20430101, 20430102	אושרה הגדלה ואושר תקציב	

²² ממשד האוצר נמסר כי התקיימה ישיבה ראשונית לגיבוש תכנית עבודה אבל עדיין אין התקדמות ממשית.

²³ ממשד האוצר נמסר כי ביום ה-23.03.2017 פורסמו הבהרות ותיקונים לקול הקורא, בהמשך להערות הציבור.

²⁴ ממשד האוצר נמסר כי פרסום קול קורא צפוי בחודשים הקרובים.

²⁵ ממשד האוצר נמסר כי פרסום קול קורא צפוי בחודשים הקרובים.

²⁶ ממשד האוצר נמסר כי ייפתח מכרז נוסף, ולאחר שיוכרז זוכה, יוקמו מרכזים נוספים במחוז צפון (אחד בנצרת עילית, ומיקומו של המרכז השני טרם נקבע).

²⁷ ממשד האוצר נמסר כי התכנית פועלת ב-15 רשויות בצפון (טמרה, מגידל כרום, מגידל שאמס, סחינין, עראבה, שפרעם, ג'דידה מכר, טורעאן. מחזורי ג': אכסאל, בוקעאתא, הגלבע, מגיד אל כרום, מגידל שאמס, משגב, ונחף). ב-3.9.2017 פורסם מכרז נוסף לשנת הלימודים החדשה.

²⁸ ממשד האוצר נמסר כי המכרז פורסם, ניתן להגיש עד אמצע ספטמבר.

סעיף	פרויקט	משרד אחראי	תקציב כולל	תקנה/תכנית בספר התקציב	שלב	צפי לסיום שלב נוכחי
ה.3 (2)	חינוך בלתי פורמלי בפריפריה	חינוך	120	20460405	פורסם קול קורא, אושרו תוכניות פדגוגיות, הופצו לרשויות מכתבים עם אישור תקציבי ואישור הפעלה.	תחילת פעילות חוגים ב- 15.10.17
ה.3 (3)	בינוי כיתות לימוד וגנים חדשים	חינוך	600	600210	הקצאה בהתאם לבשלות רשויות מקומיות	
5	בריאות					
	בדיווח הסטאטוס נמסר פירוט לגבי כ-13 פרויקטים ותכניות שבתחום משרד הבריאות (ללא פירוט תקציבי), חלקם צוינו במפורש בהחלטת הממשלה, חלקם צוינו באופן עקיף וחלקם נכללים במסגרת סעיף כללי של פרויקטים לקידום שבהחלטת המשרד. אי לכך יש קושי לשייך באופן ודאי כל אחד מהפרויקטים עליהם התקבל דיווח בהתאם לסעיף החלטת הממשלה, אולם על פי מיטב הבנתנו, מדיווח הסטאטוס עולה כי המשרד פועל לקיום וקידום החלטת הממשלה.					
א.5 (1)	בינוי חדש של תשתיות או מחלקות כלליות, פסיכיאטריות וגריאטריות	בריאות	235	67250201 67250220	העבודה המקצועית הסתיימה ותוכננה חלוקת מיטות בכלל הארץ, במסגרתה יקבל מחוז צפון יותר מחלקו היחסי	יחס מיטה לנפש צפוי להשתפר בסוף התכנית ב- 2021
א.5 (2)	תקצוב חדש של פרויקטים ייעודים אשר יתועדפו על ידי המשרד	בריאות	175	24070917 67250223 67250201		
א.5 (4)	תכנית לאומית לקיצור תורים	בריאות	520	24200303 24200302 24200348 24200317		
ג.5	פיתוח פרויקטים בבתי חולים בצפון (2018-17)	בריאות	104		מבנה רדיוטרפיה בבי"ח זיו פעיל ממאי 2017. מבנה אשפוז מוגן מזור עכו, סיום משוער יוני 2018	
	תעדוף תושבי הצפון בהקצאת המקורות בסל הבריאות	בריאות	740			
	תוספת שכר לרופאים בצפון, הסכמי שכר בבתי חולים ממשלתיים	בריאות	340			
	תקצוב במסגרת תוכניות לאומיות קיימות	בריאות	244			
	קהילה אקולוגית משקמת	בריאות	68			
	תכנית לאומית לקיצור תורים ב-MRI	בריאות	60			
5	רווחה ושירותים ציבוריים (ללא בריאות)					
ד.5 (1)	הרחבת שירותי רווחה	רווחה	50		לא נמסר דיווח	
ד.5 (2)	הרחבת התכנית "נושמים לרווחה"	רווחה	6	23102612	לא נמסר דיווח	
ה.5 (1)	מרכז טיפול ותעסוקה לאנשים עם מוגבלויות	פריפריה, נגב, גליל	32	04630323	פורסם קול קורא ב 25.5.17 ממתנינים לסיום ההגשה ב 27.7.17 לשם בחינת הבקשות ניקודן ובחירתן	
ו.5 (1)	תכנית לבניית בתי משפט	משפטים	39	צפת – 53100115 טבריה – 53100114	בשלבי תכנון, טרם יציאה למכרז	אכלוס צפוי ב- 2020

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

סעיף	פרויקט	משרד אחראי	תקציב כולל	תקנה/תכנית בספר התקציב	שלב	צפי לסיום שלב נוכחי
				עפולה - 53100116		
1.5 (2)	הקמת מבנה חדש לקריית ממשלה מחוזית בנצרת עלית	מינהל הדיור הממשלתי	46	51070104	נבחר זוכה לבניה ונחתם הסכם. ניתן צו תחילת עבודה ב-15.3.17	אכלוס צפוי ב-2020
1.5 (3)	שדרוג ושיפוץ של מתקני ספורט	התרבות והספורט	40	19430110	תכנית מתקנים - המשרד עומל על בחינת תוצאות מבחן התמיכה ופרסומן	הודעות לזכאים בסוף אוגוסט 2017
6	שלטון מקומי					
א.6	מענקי פיתוח + תוכניות לפיתוח ארגוני + הקמת אשכולות	פנים	222	18110133	מענקי פיתוח: ניתן אישור לרשויות להגיש פרויקטים. לאחר האישור תצאנה התחייבויות לביצוע. סך התקציב 168 מלש"ח לשנתיים. ²⁹	הגשת פרויקטים עד סוף אוגוסט 2017
ב.6	עידוד וחיזוק ההתיישבות בגליל ברשויות בעלת מאזן הגירה שלילי	פריפריה, נגב, גליל	20		הגדלת תקציב בהחלטת ממשלה נוספת - 9 רשויות עומדות בקריטריונים. ³⁰	ביצוע - יולי 2017
7	פרויקטים לאומיים במימון קק"ל		400		לא נמסר דיווח.	
8	צעדים משלימים חיפה ללא תחבורה		136		לא נמסר דיווח.	

3. דיווח מעקב יישום ממשרד התחבורה

כפי שצינו לעיל, בדיווח לוועדה שהתקבל ב-12 ביולי 2017 ממשרד האוצר והמינהלת לא נכללו נתונים לגבי פרויקטים מתחום התחבורה בהיקף של כ-14 מיליארדי ש"ח. **מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה באופן ישיר אל משרד התחבורה אשר העביר דיווח מפורט הסוקר את כלל הפרויקטים שהוצגו בתכנית הצפון, מציג את היקף ההרשאה להתחייב שניתנה נכון למועד הדיווח (ספטמבר 2017) וכן מציג את שלב יישום הפרויקט (אבן דרך).**³¹ נזכיר כי פרויקטים מתחום התחבורה הם פרויקטים מורכבים וארוכי טווח, ועל כן גם הקצאת הכספים בגינם נפרסת על פני מספר ציוני דרך ומספר שנים. השלבים הנכללים בפיתוח פרויקטים מתחום התחבורה הם:³²

תכנון ראשוני (היתכנות) ← תכנון מוקדם (סטטוטוריקה, הליכים תכנוניים שנקבעו בחוק, דיון בוועדות תכנון ובנייה) ← תכנון מפורט (תכנית הנדסית מפורטת) ← קד"ז: קידומי זמינות (הסדת תשתיות, הפקעות מקרקעין ורכוש) ← ביצוע בפועל (הקמת הפרויקט, חציבה, מנהור, גישור, סלילה).

בלוח 2 להלן יוצג מעקב יישום אחר פרויקטים מתחום בתחבורה בתכנית צפון, כפי שהתקבל ממשרד התחבורה.

²⁹ הפנייה התקציבית על סכום של 111 מלש"ח הועברה בתחילת אוגוסט.

³⁰ עדכון נכון לספטמבר, מדובר ב-12 רשויות מקומיות: עכו, מעלות, מגדל העמל, כרמיאל, בית שאן, טבריה, נצרת, נצרת עלית, צפת, קריית שמונה, חצור, כפר ורדים.

³¹ מענה משרד התחבורה אל מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מעקב אחר יישום התכנית לפיתוח כלכלי של מחוז צפון - תחבורה, דוא"ל, 12 בספטמבר 2017 (פנייה הועברה ב-6 בספטמבר 2017).

³² נטע משה, **תיאור וניתוח מרכיב התוספתיות בתקציב התכנית לפיתוח כלכלי של מחוז צפון וצעדים משלימים לעיר חיפה**, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 8 במאי 2017.

פרק	פרויקט	אומדן תקציבי כולל	תקציב הרשאה ספטמבר 2017	אבן דרך
4.א. כבישים באזור הצפון	כביש 65 גולני דוברת	975	200	רה-תכנון מוקדם ותחילת מפורט וקד"ז
	כביש 65 עוקף עפולה	300	16	תחילת תכנון מוקדם
	כביש 71 בית שאן יששכר	600	116	רה-תכנון מוקדם ותחילת מפורט וקד"ז
	כביש 73 מגדל העמק	55	16	תחילת תכנון מפורט
	כביש 79 מחלף יפתחאל	280	56	תכנון מוקדם
	כביש 79 מחלפון ציפורי		18	תכנון מוקדם
	כביש 85 כרמיאל ראמה	300	15	תחילת תכנון מוקדם
	כביש 859 קטע 4/70	430	142	תכנון מפורט וקד"ז
	כביש 89 כברי נהריה	266	39	תחילת תכנון מפורט
	כביש 781	430	33	תכנון מוקדם. הפרויקט תלוי בהתקדמות פרויקט רק"ל נצרת-חיפה.
4.ב. תחבורה ציבורית בצפון	רכבת קלה נצרת-חיפה	5,900	87	תכנון מוקדם
	הארכת מטרונית חיפה לשלוחות נוספות	2,600	0.14	שלוחת טירת הכרמל: תכנון מפורט; שלוחת נשר: אישור פרסום מכרז; שלוחת עכו: תכנון מפורט; שלוחת רכס הכרמל: תכנון מוקדם; שלוחת קריית אתא: תכנון מוקדם.
8.א (1) חיפה	רכבל תחנה מרכזית המפרץ - אוניברסיטת חיפה	290	243	פרסום מכרז עבודות הנדסיות
8.א (2) חיפה	פיתוח ובניית כבישי גישה בסביבת נמל חיפה	1,600	241	פרסום מכרז מנהרת תשתית
סה"כ תחבורה		14,026	1,223	

מהלוח לעיל עולה כי משרד התחבורה העביר דיווח אודות כלל הפרויקטים שנכללו בתכנית הצפון אשר תקציבם נאמד בכ-14 מיליארדי ש"ח. נכון לספטמבר 2017, מועד דיווח משרד התחבורה, ניתנו הרשאות להתחייב בהיקף של כ-1.2 מיליארד ש"ח בגין פרויקטים אלו. הפרויקטים התחבורתיים נמצאים בשלבים משתנים של תכנון מוקדם או תכנון מפורט, וחלקם נמצאים בשלב של קידומי זמינות (קד"ז) דהיינו הסטת תשתיות, הפקעות מקרקעין ורכוש או פרסום מכרזים, כתנאי מקדים לביצוע העבודות בפועל.

4. הערות מבניות לקבלת דיווחים עתידיים

הדיווח שהתקבל ממשרד האוצר ומהמינהלת ביולי 2017 הוא הראשון שנמסר במסגרת ההחלטה על דיווח עתי על התקדמות התכנית. מחד גיסא נכלל בו דיווח מקצועי ומפורט על הסעיפים שדווחו, אך מאידך גיסא נעדר ממנו מידע נחוץ, תקציבי ברובו, לשם קבלת תמונת מצב על הביצוע בפועל. יש לציין כי דיווח זה נמסר באמצע השנה ואפשר שבדיווח עתידי בסמיכות לתום שנת התקציב יהיה ניתן להציג מידע מפורט ואמין יותר על ביצוע התקציב. כמו כן, היה קושי מסוים בביצוע השוואת הסעיפים בין הדיווח להחלטת הממשלה, קושי שאנו מאמינים שניתן לפתור באמצעות רישום טכני נוח יותר. לאחר קריאת הדיווח, וביצוע ההתאמות הדיווח להחלטת הממשלה אנו סבורים כי בדיווחים הבאים יש לתת את הדעת לנקודות הבאות:

³³ מענה משרד התחבורה אל מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מעקב אחר יישום התכנית לפיתוח כלכלי של מחוז צפון - תחבורה, דוא"ל, 12 בספטמבר 2017 (פנייה הועברה ב-6 בספטמבר 2017).

- א. **מסירת דיווח בהתאם למספור סעיפי החלטת הממשלה** וציון המספר המלא של החלטת הממשלה. בדיווח הנוכחי היה קושי בחלק מהסעיפים לדעת בוודאות לאיזה סעיף בהחלטת הממשלה הם משויכים (לדוגמה בפרק של משרד הבריאות).
- ב. **מסירת דיווח על כלל הפרקים שנכללו בתכנית**, גם על אלו שלא נכללו בדיווח הנוכחי תוך הבהרה של חובת הדיווח והגורם המדווח לגבי כלל סעיפי התכנית, לרבות תחומי תחבורה, חיפה וקק"ל.
- ג. **רישום תקציבי** – ציון מספר התקנה או התכנית הרלוונטיים בספר התקציב, וזאת לשם אפשרות מעקב ופיקוח עצמאיים של הכנסת או כל גורם ציבורי אחר.
- ד. **ניצול תקציבי והעברות תקציביות** – פירוט התקציבים שכבר נוצלו (הועברו במזומן או נחתם הסכם על בסיס הרשאה להתחייב). פירוט התקציבים לביצוע צעדי תכנית הצפון שקיימים נכון למועד הדיווח בתקנה ממנה יצא התקציב. כמו כן, לציין במידה ומתוכננת העברה תקציבית עתידית. על פי עמדת האוצר, דיווח תקציבי על סעיפי התכנית יש לקיים רק בתום שנת כספים ולא במהלכה.³⁴

³⁴ משרד האוצר, אלישבע מזי"א, ראש מטה מנכ"ל משרד האוצר ושירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים, פגישה, 6 בספטמבר 2017; שירה דימניק, רפרנטית תעשייה באגף התקציבים משרד האוצר, דוא"ל, 6 בספטמבר 2017.

